

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Datum Raadsvergadering:	Bestuurlijk hoofdthema: Programma C Buurt en Buitenruimte	BBVnummer: 119303	Raadsvoorstel: 120266	Portefeuillehouder: Mieke van Ginkel
-------------------------	---	-------------------	-----------------------	--------------------------------------

Onderwerp

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017 (vGRP 2012-2017)

Geadviseerde beslissing:

- Kennisnemen van het vGRP 2013-2017.
- Instemmen met de in het vGRP 2013-2017 voorgestelde beheeractiviteiten, uitgaven en de daarmee samenhangende kostendekkingsvarianten.
- De raad voorstellen de voorkeur uit te spreken voor kostendekkingsvariant 3.
- De raad voor te stellen de "Sparvoorziening Riolering" in te stellen indien de raad haar voorkeur uitspreekt voor de kostendekkingsvariant 3 volgens het model Ideaal Complex.

Samenvatting:

De afdeling Openbare Ruimte heeft dit jaar het uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017 (vGRP 2013-2017), opgesteld. Dit plan vervangt het vorige GRP uit 2008. Ten opzicht van het vorige GRP is dit plan conform wetgeving uitgebreid met de nieuwe zorgplichten voor hemelwater en grondwater. Daarnaast is het plan geactualiseerd op basis van de meest recente kennis van het beheerareaal aan riolering in Albrandswaard. In dit plan zijn de beleidsuitgangspunten, de beheeractiviteiten en de financiële aspecten van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgelegd. Voor de burger is, naast baten zoals een betrouwbare afvoer van huishoudelijk afvalwater en een gezonde en droge leefomgeving, een belangrijk aspect van deze zorgplichten is de jaarlijks op te leggen rioolheffing. In het plan is de rioolheffing dermate afgestemd op de uitgaven voor de zorgplichten dat deze kostendekkend is. Verder moet opgemerkt worden dat de rioolheffing een legesheffing is, wat betekent dat de baten van de rioolheffing niet boven de kosten uit mogen gaan. Dit betekent dat de rioolheffing over de planhorizon van 60 jaar kostendekkend moet zijn.

Verdere procedure:

- Dit advies en het ontwerp vGRP 2013-2017 worden ter oordeelvorming aangeboden aan de raads carrousel van 5 november 2012 (reeds geagendeerd).
- Parallel aan de bestuurlijke behandeling is gelegenheid voor het Waterschap Hollandse Delta en de provincie Zuid Holland voor het vormen een officiële reactie op het vGRP. Ambtelijke afstemming heeft reeds plaats gevonden. De reacties worden bijgevoegd in het exemplaar van het vGRP dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld.
- De raad wordt hierbij gevraagd een voorkeur uit te spreken over de kostendekkingsvarianten en gevraagd haar voorkeursvariant en het ontwerp-vGRP 2013-2017 via de carrousel van 19 november 2012 ter besluitvorming aan de gemeenteraad van 17 december 2012 voor te leggen.
- Indien de raad kiest voor de kostendekkingsvariant 3, financiering volgens het Ideaal Complex, dan dient de raad naast de reeds bestaande "Reserve Riolering" tevens een "Sparvoorziening Riolering" in te stellen.

Toelichting:

Voor de komende planperiode kiest de gemeente voor een behoudende opstelling ten aanzien van de soms vergaande landelijke toekomstbeelden. De belangrijkste speerpunten voor de komende planperiode zijn vooral de te verwerken onderhoudsplek, het globaal invullen van de twee nieuwe zorgplichten voor hemel- en grondwater en de klimaatverandering. Ook doelmatigheid, emissie en effecten, duurzaamheid, klimaatbestendigheid en transparantie zijn onderdeel van deze speerpunten.

Speerpunten

Om de doelmatigheid van de beheeractiviteiten te verbeteren wordt in de komende planperiode gefocust op:

- § Intensieve samenwerking in BAR-verband (Waterschap Hollandse Delta en de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk).
- § Het monitoren van het feitelijk gedrag van de riolering, wat uiteindelijk tot een hogere kosteneffectiviteit van maatregelen moet leiden.
- § Ontwikkelen van een beheerstrategie in een Rioleringsbeheerplan.
- § Het opstellen van operationele jaarprogramma's op basis van de in het Rioleringsbeheerplan uitgewerkte strategie.

Tijdens de voorgaande planperiode (2007-2012) heeft de gemeente Albrandswaard geïnvesteerd in de volledigheid en kwaliteit van haar beheerinformatie van de riolering. Met deze geactualiseerde beheerinformatie is het theoretisch functioneren opnieuw berekend en is deze getoetst aan de ervaringen van de gemeente en aan de functionele eisen. De riolering blijkt op hoofdlijnen te functioneren zoals bedoeld en verwacht. Voor de komende planperiode zijn kleine systeemaanpassingen, zoals het dichtzetten/ophogen van overstorten, voorzien waarmee de aanwezige randvoorzieningen beter worden benut. Daarnaast wordt de berekende wateroverlast en gemelde stankoverlast nabij de Achterweg/De Meeting opgelost door plaatselijk af te koppelen en het oppervlaktewater door te spoelen.

In de afgelopen planperiode zijn in de gemeente Albrandswaard rioolinspecties uitgevoerd om de kwaliteit van een aanzienlijk deel van de riolering op uniforme wijze vast te stellen. Hieruit is gebleken dat in de komende planperiode een aanvang met grootschalige rioolvervanging/renovatie in de wijken Poortugaal Centrum, Rhoon Noord, Park Rhoon en Ghijseland zou moeten worden gemaakt omdat veel riolering aan het eind van haar levensduur verkeert en/of de geconstateerde schadebeelden uit rioolinspecties daar aanleiding toe geven. De omvang van de vervangingsinvesteringen voor de komende 10 jaar bedraagt ruim € 16 miljoen (€ 1,6 miljoen per jaar) en betreft in totaal 433 rioolstrengen met een totale lengte van 13 km.

Bij een aantal verspreide locaties is sprake van een vervangingsnoodzaak op basis van de leeftijd van de riolering. Aangezien van deze riolering nog geen kwaliteitsinformatie beschikbaar is, worden deze in 2013 met prioriteit geïnspecteerd. Als de betreffende riolering ondanks de leeftijd nog goed blijkt te zijn, dan wordt het vervangingsmoment uitgesteld.

Zie bijlage 1 (reg nr 119305) Vervangingsjaren o.b.v. aanlegjaar en kwaliteit

Naast de vervangingen en renovaties worden op diverse plaatsen reparaties en klein onderhoud uitgevoerd om de riolering tot het einde van de beoogde levensduur te kunnen laten functioneren. De kosten voor de komende planperiode zijn begroot op € 328.000,-- per jaar.

Beheeractiviteiten komende planperiode

Hieronder zijn de belangrijkste beheeractiviteiten weergegeven die de komende planperiode door de gemeente worden uitgevoerd:

- § Doorvoeren van aanpassingen aan enkele overstorten;
- § Grootschalige rioolvervangingen in de wijken Poortugaal Centrum, Rhoon Noord, Park Rhoon en Ghijsseland;
- § Uitvoeren van reparaties;
- § Uitvoeren van planmatige onderhoudswerkzaamheden;
- § Opstellen diverse plannen ter invulling van de drie zorgplichten;
- § Verzamelen en interpreteren van gegevens uit metingen van riolering;
- § Uitvoeren van rioolinspecties naar de fysieke toestand van de riolering;
- § Beoordelen van rioolinspecties opstellen/bijstellen jaarplannen;
- § Opstellen rioolbeheerplan (-en strategie);
- § Vormgeven en effectueren samenwerking in BAR-verband en met Waterschap Hollandse Delta.

Kortom, Albrandswaard staat de komende planperiode voor een grote en uitdagende opgave.

Financiële aspecten:

Om de rioleringsuitgaven te kunnen bekostigen wordt een rioolheffing opgelegd. Hiervoor zijn een drietal kostendekkingsvarianten doorgerekend:

Nummer	Omschrijving
Variant 1	Annuitair activeren investeringen (voortzetting huidige kostendekkingssystematiek)
Variant 2	Ideaal Complex met directe afboeking van volledige investeringen uit spaarvoorziening zonder restschuld.
Variant 3	Ideaal Complex idem, met gelijke rioolheffing als bij de activeringsvariant met de restschuld als variabele.

De varianten zijn geanalyseerd en vergeleken op basis van de onderstaande aspecten:

- de benodigde tariefstijging en eindtarief van de rioolheffing;
- de restboekwaarde (restschuld) na 60 jaar;
- de rentelasten over 60 jaar;
- het maximale saldo van de bestemmingsreserve of spaarvoorziening;
- BTW opbrengsten.

De resultaten van de berekeningen zijn samengevat weergegeven in onderstaande tabel.

Variant	Stijgings- percentage per jaar [%]	Stijgings- periode [jaren]	Rioolheffing in 2022 [euro's]	Rentelasten [mln euro's]	Reserve c.q. voorziening max. waarde [mln. euro's]	Boekwaarde in 2071 [mln. euro's]	Btw- opbrengsten [mln. euro's]
Variant 1	4,37	10	356	96,9	17,6	49,2	18,8
Variant 2	5,37	10	392	17,2	8,1	0	34,8
Variant 3	4,37	10	356	29,5	1,1	18,4	29,3

Uit de rekenresultaten blijkt dat financiering volgens de Ideaal Complex varianten in beide gevallen leidt tot lagere rentelasten. Dat deze lagere rentelasten bij variant 2 niet tot een lagere rioolheffing leidt, wordt veroorzaakt door de volledige afbouw van de boekwaarde met het doel om het doorschuiven van lasten naar de toekomst tegen te gaan (duurzame financiering). Bij het Ideaal Complex van variant 3 is de rioolheffing gelijk gehouden aan die bij voortzetting van de huidige financieringssysteem, het activeringsmodel (€356, variant 1), en is de afbouw van de restschuld als variabele gehanteerd. Het resultaat is dat de restschuld wordt afgebouwd naar €18,4 mln., wat beduidend lager is (63%) dan de €49,2 mln. bij variant 1. Dit maakt duidelijk dat toepassing van duurzame financiering op basis van het Ideaal Complex (tegengaan van het doorschuiven van lasten naar de toekomst) in het geval van Albrandswaard bij een, aan de activeringsvariant gelijke rioolheffingsstijging, leidt tot een aanzienlijk lagere eindboekwaarde waarmee naar een gezond financieringsklimaat in de toekomst wordt gegroeid. Een voordeel waarvan de komende generatie ongetwijfeld gaat profiteren. Een ander aspect betreft de jaarsaldi van de spaarvoorziening bij het Ideaal Complex en de bestemmingsreserve bij het activeringsmodel. Deze blijven bij het Ideaal Complex veel lager dan bij het activeringsmodel. Dit beperkt het risico dat de ontwikkeling van de rioolheffing ten onrechte wordt getemperd of dat de gereserveerde gelden herbestemd worden. Deze gunstige uitkomsten voor het Ideaal Complex zijn mogelijk door de veel lagere rentelasten bij dit model. Tenslotte is vermeldenswaard dat de btw-opbrengst bij het Ideaal Complex veel hoger uitpakt dan bij het activeringsmodel. Omdat deze opbrengsten uit de rioolheffing doorstromen naar de algemene middelen is dit een niet onbelangrijke bron van extra inkomsten.

Uit de kostendekkingsvarianten is variant 3 naar voren gekomen als voorkeursvariant. Deze variant is een compromis tussen beperking van lastenstijgingen voor de burger en het afbouwen van kapitaalslasten in de toekomst, waarbij het ontstaan van nieuwe kapitaalslasten voorkomen wordt.

Met variant 3 ontwikkelt de rioolheffing zich de komende 10 jaar met een jaarlijks stijgingspercentage van 4,37% (excl. inflatiecorrectie) en stijgt hierbij van €232,39 in 2012 tot een eindniveau van €356,- in 2022. De rioolheffingsontwikkeling is voor de eerstvolgende 10 jaren in onderstaande tabel weergegeven.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
232	243	253	264	276	288	300	313	327	341	356

Tabel: Rioolheffingsontwikkeling meerpersoonshuishoudens (voorkeursvariant, in euro's, prijspeil 2012)

Omdat alle lasten zijn uitgedrukt op basis van het prijspeil 2012, moet jaarlijks een indexering op basis van de inflatie worden doorgevoerd bovenop het aangegeven stijgingspercentage.

Ten opzichte van de rioolheffingsontwikkeling uit het vorige GRP leiden alle varianten tot een hogere eindheffing. Hiervoor zijn een aantal duidelijke oorzaken aan te wijzen:

- Sinds 2011 verrekend de gemeente BTW in haar rioolheffing.
- Het areaal is sinds 2008 met ca. 20% gegroeid door nieuwbouw in o.a. Portland.
- Tijdens de vorige planperiode zijn de beheergegevens van haar areaal grondig geactualiseerd; meer te beheren objecten in beeld, betekent ook meer onderhoudskosten in beeld; dit betreft vooral gemalen en drukriolering.
- In het verleden is gerekend op een snellere groei van Portland en dus op meer inkomsten.
- Het vorige verloop van de rioolheffing was niet kostendekkend, omdat deze lager was vastgesteld dan destijds geadviseerd, waardoor sprake was van minder inkomsten dan uitgaven.

Met het opstellen van een rioolbeheerplan en -strategie die verder zijn toegesneden op de situatie in Albrandswaard en met de ingezette koers voor samenwerken in BAR-verband wordt gewerkt aan een verbetering in de kwaliteit en efficiency van de rioleringszorg van de gemeente Albrandswaard. Conform doelstelling van het Bestuursakkoord Water worden hiermee kostenbesparingen nagestreefd. In 2015 wordt de financiële onderbouwing van deze rioleringszorg geactualiseerd, wat mogelijk kan leiden tot een aanpassing van de rioolheffing.

In te stellen Spaarvoorziening Riolering

Zoals bovenstaand uiteengezet gaat de voorkeur uit naar kostendekkingsvariant 3. De basis voor deze variant is het Ideaal Complex, dat een afgeleide is van het directe afschrijvingsmodel. Bij het directe afschrijvingsmodel wordt de ingestelde spaarvoorziening gevoed door spaarbedragen (dotaties) die ten laste komen van de exploitatie. Deze spaarbedragen worden in mindering gebracht op de vervangingsinvesteringen. Bij een ontoereikend saldo van de spaarvoorziening maakt het model gebruik van de mogelijkheid in de BBV om de boekwaarde op een later tijdstip (versneld) af te boeken waardoor de rentelasten geminimaliseerd worden. Het jaarresultaat vloeit weer af naar een bestemmingsreserve of tariefegalisatievoorziening

Bij het Ideaal Complex vormen de jaarlijkse spaarbedragen de sluitpost op de begroting, waardoor er op jaarbasis een evenwicht ontstaat tussen inkomsten en (overige) exploitatielasten. De schommelingen die in de jaarlijkse investeringen bestaan worden opgevangen in de spaarvoorziening. In theorie ontstaat bij dit model op basis van begrotingscijfers geen jaarresultaat, waardoor de bestemmingsreserve of tariefegalisatievoorziening overbodig zou zijn. In de praktijk treden er altijd afwijkingen op ten opzichte van de begroting waardoor deze zaken wel aanbevelenswaardig zijn.

De gemeente Albrandswaard beschikt reeds over een bestemmingsreserve / tariefegalisatievoorziening onder de naam "Reserve Riolering". Voor toepassing van het Ideaal Complex is het noodzakelijk naast deze voorziening een "Spaarvoorziening Riolering" in te stellen. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Communicatie:

Het raadsbesluit en de aankondiging voor ter inzage legging van het vGRP 2013-2017 worden na het besluit gepubliceerd via de gemeentepagina in De Schakel.

Afgestemd met:

Communicatie
Financiën

Bijlage: 119399 ontwerp vGRP Albrandswaard 2012-2016

Poortugaal, 9 oktober 2012

Het college van de gemeente Albrandswaard,
De secretaris, De loco-burgemeester,

Hans Cats

Drs. Bert G. Euser mba

